

'New look' dels socialistes

Les noves executives del PSPV i del PSIB, eixides dels setens congressos nacionals respectius, tant són filles d'una voluntat renovadora com d'un canvi d'imatge.

Canvi de rumb sense colp de timó. Així podríem definir la nova executiva del PSPV-PSOE, dissenyada pel secretari general, Joan Lerma. La paradoxa té la seua explicació. La renovació és important. És –precisant encara més– la renovació més important dins la direcció política dels socialistes valencians des de l'any 1979, quan tingué lloc a València el congrés extraordinari –tot just un any després de la unitat entre PSPV i PSOE–, i que significà l'accés de Lerma i d'Antoni Garcia Miralles a la secretaria general i a la presidència del partit, respectivament. La més renovada, és cert, però quant a la composició més que no pas quant al nucli hegemònic, format pels personatges esmentats i per Albert Pérez Ferré, que continua –contra els pronòstics previs al congrés de Xest– al capdavant de la Secretaria d'Organització. El president de la Generalitat valenciana manté, per tant, l'exclusiva del paper central, abonat pels contrapesos històrics susdits més Ciprià Ciscar que, tot i haver passat a ocupar una vocalia dins l'executiva, vola, políticament, a escala estatal.

Màxima confiança. A la vice-secretaria general i a la secretaria de Relacions Polítiques i Institucionals, Lerma hi ha incorporat Joan Romero, conseller d'Educació, i Joaquim Azagra, director de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo de València; dues persones de màxima confiança del secretari general. Amb Azagra –ex-governador civil de Castelló, ex-conseller d'Administració Pública i que ja ocupava, fa vint-i-un any, un lloc en la direcció política socialista valenciana, i que assegura que és més “antic que el TBO”–, el president de la Generalitat recupera un socialdemòcrata històric i el situa en la secretaria que tindrà la clau del PSPV d'aquests mesos vinents. Per més que Azagra espere “que no siga tan clau”, li correspon d'afaiçonar, més que ningú, la imatge renovadora sorgida del congrés. I per més que afirma que no té consciència de renovació –“l'única renovació és la meua, perquè m'han renovat la vida, tant que gairebé m'han fet la punyeta”–, reconeix que li han demanat d'entrar en l'executiva perquè el partit passa

un “moment difícil”. Les eleccions del 95 justifiquen en bona mesura –políticament parlant– el retorn d'un home que ha dedicat aquests últims anys a la investigació i que l'última cosa que desitja és que l'activitat política siga incompatible amb aquesta tasca. Però Lerma –que fonts de la direcció socialista diuen que medita sobre un futur, a terme mitjà, d'horitzó estatal– l'ha recuperat amb un objectiu clar.

Lerma ha rellevat, doncs, la vella guàrdia, per a la qual va tenir paraules molt dures en la cloenda del congrés. Acusats de mantenir una “visió patrimonial del partit”, d'oposició a la renovació i de practicar el vot desfavorable a la nova executiva, persones com Ernest Nabàs, Joan Ballester, Maria Antònia Armengol o Jaume Castells han estat els cadàvers més vistents del compromís de Lerma d'introduir un canvi d'actituds i de comportaments en el PSPV. Per més que els alacantins Àngel Franco o Pérez Ferré mateix s'hagen mantingut, l'aparell més dur ha quedat definitivament diluït. Romero va més enllà i afirma que la nova direcció és “garant, d'un costat, de la memòria històrica i, d'un altre, de la plasmació en fets de la profunda renovació d'idees eixida d'aquest congrés”.

Renovar vol dir integrar. D'una altra banda, la idea de renovació exigia indefugiblement, al País Valencià, la integració del corrent intern Esquerra Socialista (ES). Aquesta actitud quadra amb la idea, compartida per Lerma i Garcia Miralles, d'obrir els ulls als sectors progressistes de la societat. D'aquesta manera, el diputat a les Corts Valencianes Vicent Garcés i l'eurodiputat Josep Pons han entrat per primera vegada en l'executiva dels socialistes valencians en qualitat de vocals. Aquesta integració, segons el diputat, no és un fet simbòlic, sinó que s'ha fet “en condicions dignes i amb respecte”, la qual cosa significa el reconeixement del corrent dins l'organització valenciana. Un reconeixement ratificat per la gran ovació que rebé Garcés en la presentació de la nova executiva, de la qual fou el membre més celebrat, juntament amb el diputat Antoni Castro (secretaria d'Administració i Finances). Garcés

Dalt, cloenda del VII congrés del PSPV, amb la presentació de la nova executiva. A la dreta, Joan Romero. El nou vice-secretari general dels socialistes valencians creu que la nova direcció “és garant de la memòria històrica i de la plasmació en fets de la renovació d'idees que ha eixit del congrés”.

tes valencians i illencs

ANTONI PUCHADES

mateix. atribueix el fet a una "expressió espontània de la base del partit, la part més sana, que, finida l'hostilitat de la direcció, ha manifestat els seus veritables sentiments".

Ara, aquest tomb a l'esquerra ha tingut un altre complement amb l'entrada, també en condició de vocal, de Núria Espí, membre de l'executiva de CC OO de València i amb un currículum polític que la dugué al Partit dels Treballadors d'Espanya de Santiago Carrillo. Un fitxatge que obre vies de diàleg amb els sindicats –encara que aquestes relacions siguin, al País Valencià, de les més fluides del panorama socialista estatal– i que enllaça perfectament amb la nova imatge de partit que vol oferir Lerma.

Onze dones. A banda la inclusió d'Espí, cal esmentar el nom de deu dones més, tres de les quals repeteixen en la direcció socialista. Aquest és el cas de la diputada Begoña Gómez-Marco, secretària de Relacions amb

la Societat, i d'Adela Pla i Ofèlia Soler, totes dues a la secretaria executiva. Les diputades Rosa Morte i Concha Pérez ocuparan la secretaria de Cultura i Educació i la de Participació de la Dona, respectivament. I ja dins la secretaria executiva, hi trobem noms femenins nous, com el de Clementina Ródenas —que va guanyar el combat al pes pesant Eduard Montesinos, que s'havia dedicat tot el congrés a boicotar l'entrada de la presidenta de la Diputació de València en l'executiva—. Aquesta incorporació respon a la voluntat de Lerma d'estalviar-li la desautorització que, altrament, se n'hauria després, si no hi haguera estat present, sobretot quan el secretari general també ha incorporat en la nova direcció Antoni Mira-Perceval, president de la Diputació d'Alacant.

ANTONI PUCHADES

Lourdes Alonso, directora de l'Institut Valencià de la Dona i de reconeguda militància feminista, també ha entrat en la vocalia, juntament amb Maria Moreno, Mari Carmen Lorenz i Josefa Tornero —aquesta última procedent de les Joventuts Socialistes i que podria eixir de la llista de gent jove que Lerma demanà a Joan Calabuig, director de l'Institut Valencià de la Joventut, una setmana abans del congrés de Xest—. Al cap i a la fi, onze dones de trenta-un membres que té l'executiva, donen un percentatge del 34%: una xifra que no tan sols ultrapassa la quota del 25%, ans correspon al doble de la militància femenina efectiva dins el PSPV.

Sense barons. Una altra característica a destacar de la nova executiva és que només hi ha dos secretaris generals comarcals, Antoni Asunción, ministre d'Interior i secretari general de l'Horta Sud fins al propínt con-

grés comarcal, que s'escaurà a final de mes, i el diputat Avel·lí Roca, secretari general dels Ports-Maestrat. En tot cas, la incorporació d'Asunción i de Vicent Albero, ministre d'Agricultura, ha estat qualificada per fonts de la direcció socialista de "simbòlica", amb el propòsit de reforçar la referència del PSPV com a "organització mare" de tots dos ministres.

Una executiva sense barons territorials barra qualsevol intent de configuració de poders geogràfics per damunt de l'estructura de país. En aquest sentit, Diego Macià, d'Elx, i Antoni Moreno, d'Alacant, podrien fer de contrapès, avui més simbòlic que no real, a Garcia Miralles. Cal afegir-hi l'entrada dels diputats Ernest Fenollosa i Salvador Almenar, i de l'alcalde d'Alcoi i president de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, Josep Sanus, en una executiva aprovada pel 75% de vots d'un total de 411 delegats, en el primer congrés en el qual el vot era individual i secret.

El repte dels socialistes valencians consisteix ara a donar coherència política a aquesta nova imatge "sense ofegar l'experiència crítica". S'inicia una nova etapa dels socialistes valencians que Joan Romero, si no gosa qualificar de nova línia política, sí que assegura que marcarà una revisió important dels principis teòrics de la socialdemocràcia, revisió que creu que "ha anat més lluny que no altres organitzacions europees, com podrien ser els socialdemòcrates alemanys o els laboristes anglesos, perquè enllacen més amb les demandes d'una societat de final de segle". Treballar partint de les preocupacions d'allò que el nou vice-secretari anomena la majoria social de progrés, aquesta és la consigna. Fer de l'organització "un medi per a integrar les noves sensibilitats socials és una tasca que hauria d'evolucionar, lògicament, cap a una oferta electoral renovada". Així, hi ha anunciada la renovació de candidats, sobretot d'aquells que fa deu o catorze anys que ocupen el mateix lloc.

Amb l'entrada del diputat Vicent Garcés, la més celebrada pels delegats assistents al congrés, s'ha acabat l'hostilitat de la direcció envers el corrent Esquerra Socialista: "La integració s'ha fet en condicions dignes i amb respecte".

Retirada d'Aguiló. Pel que fa a les Illes Balears, Raimon Obiols, secretari de relacions internacionals del PSOE, anà a Palma a posar-hi pau. Ciprià Ciscar telefonà demanant insistentment la integració dels crítics. Ni l'un ni l'altre no aconseguiren res. Francesc Triay era elegit, el diumenge de l'Àngel, secretari general del PSIB-PSOE amb el 52% dels vots dels congressistes. La candidatura crítica, encapçalada per l'ex-batlle de Palma, Ramon Aguiló, decidia de retirar-se el dia abans. No hi hagué confrontació de candidatures, però l'enfrontament és un fet dins el PSIB. El congrés no va servir per a integrar, sinó per a fer palesa la divisió en-

JOAN CELIÀ

tre dues parts aparentment irreconciliables. La candidatura de Triay no ofería dubtes sobre les seves intencions de victòria total. El dissabte a horabaixa ja anunciava la seva victòria en una conferència de premsa i aconsellava als crítics que es retiressin. Triay va rebutjar la possibilitat d'integrar en la nova executiva algun membre del sector crític: "és millor que sigui homogènia i no de quotes", va declarar.

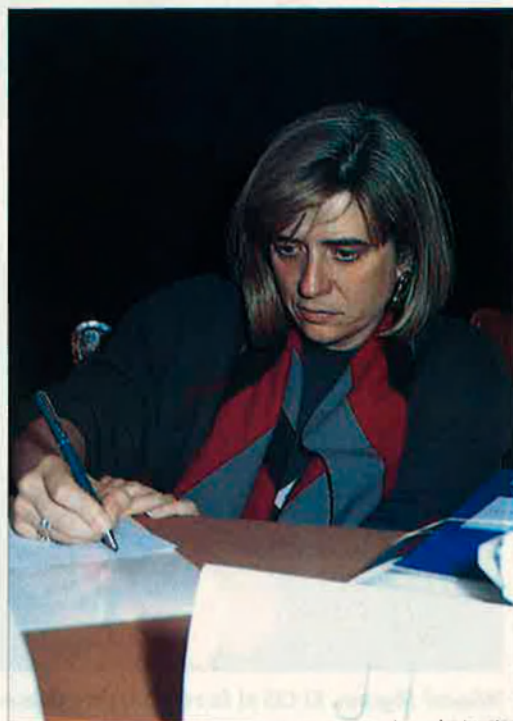
I, efectivament, complia la seua paraula. Ni Aguiló, ni Llaneres, caps visibles del sector crític, no eren dins la nova executiva. Ni ells ni cap dels seus. Els intents d'integració anaren fracassant l'un darrere l'altre. En vista de la divisió existent, Fèlix Pons no volgué repetir de president i va dir que només acceptaria el càrrec si hi havia integració.

Si bé, d'integració, no n'hi va haver gens, no es pot dir el mateix pel que fa a la renovació. Renovació en el sentit estricte de la paraula: dels 23 membres de l'executiva, 20 són nous.

Excepció feta de Triay, cap dels noms històrics del socialisme illenc no figura en la nova executiva del PSIB. Ni Fèlix Pons, ni Ramon Aguiló, Josep Moll, Francesc Obrador, Borja Carreras...

Les dues sorpreses de la nova executiva són Teresa Riera, nova presidenta del PSIB, i Damià Pons, nou secretari general. Riera és catedràtica de la UIB i fins ara era responsable de l'àrea de comunicació del PSIB. En l'últim congrés federal del PSOE, Riera era la candidata de l'aparell del PSIB a l'executiva federal del PSOE. Finalment, no va poder entrar-hi. Molts rumors apuntaven la possibilitat que els crítics del PSIB podien haver vetat Riera. En tot cas, ara Riera ha aconseguit un lloc preeminent dins el PSIB, per més que el veritable poder executiu serà del secretari general, Triay. Damià Pons, per la seua part, va

Dalt, Francesc Triay, nou secretari general del PSIB, en la mesa del VII congrés. Baix, Teresa Riera, nova presidenta dels socialistes illencs: "Que hagi guanyat la llista majoritària no és un fet tràgic".

ser la gran sorpresa. Pons, des que va abandonar el PSM, en 1987, per entrar en el PSIB, sempre havia estat un diputat sense càrrecs orgànics. La sintonia de Triay i Pons al Parlament podria explicar l'entrada de Pons en la important secretaria d'organització.

Un PSIB dividit. El VII congrés del PSIB s'acabà diumenge, 10 d'abril, a la vesprada; però la divisió dins el partit pot portar cua. El dimarts següent, Ramon Aguiló convocava una conferència de premsa per anunciar la intenció de continuar lluitant i per demanar, un volta passades les eleccions europees, la convocatòria d'un congrés extraordinari, "perquè el partit està totalment dividit en dues meitats i l'actual direcció no disposa de cap pont amb l'executiva federal, vist que no compta amb suport dels guerristes ni dels renovadors".

Al marge del que puga passar en els mesos propvenients i del congrés demanat per Aguiló, ha quedat ben clar que Triay està disposat a tirar endavant el partit. Per això ja ha començat a fer contactes amb sectors de Menorca i Eivissa, que no han entrat en l'executiva, per incorporar-los-hi d'alguna manera. A més, el nou secretari general ja ha dit que té ganes de presentar-se de cap de llista socialista de les eleccions autonòmiques del 1995. Cap indicati d'interinitat, doncs; ben al·trament.

Pels guanyadors, la cosa és ben clara. Teresa Riera, la flamant nova presidenta del PSIB, ho deia a la fi del congrés: "Es dona massa importància a una cosa que és normal:

ha guanyat la llista majoritària, i això no és tan tràgic." De la seua banda, qui ja era ex-secretari general, Joan March, declarava: "Esper que tothom acceptarà el resultat."

Aquesta esperança de March en el fons expressava el temor que la divisió que va aflorar en el congrés no tinguera continuïtat en la feina quotidiana. La conferència de premsa d'Aguiló, el dimarts següent al congrés, demostra a bastament que aquests temors eren ben fonamentats. L'equip de Triay haurà d'afrontar unes eleccions europees i, d'aquí a un any, les autonòmiques i municipals amb un partit dividit, si no aconsegueix de pactar.

Joan Marí / Miquel Payeras